

Rodna Gruda

Brazilija jo je izbrala

Chosen by Brazil

Objavljeno dne/Published on: 01.08.2013

Avtor članka/Article Author: Blanka Markovič Kocen, foto: osebni arhiv T. M.

Tanja Maslac je od nekdaj rada spoznavala nove ljudi, kulture, jezike... V študentskih letih je med počitnicami vse svoje prihranke porabila za potovanja po Evropi, je povedala v intervjuju za Rodno grudo. Bila je na študentski izmenjavi na Danskem in preživela nekaj mesecev na delovni praksi v Španiji. Na enem od teh potovanj je pred desetimi leti na Portugalskem spoznala Brazilca. Po večletnem ohranjanju »veze na daljavo« in po končanem študiju v Sloveniji sta se odločila za »krajši čas« oditi v Brazilijo in videti, kako bo. »To je bilo proti koncu leta 2008 in danes sem tukaj...« pravi Tanja.

Tanja Maslac has since always been interested in meeting new people, cultures, languages... As she told in an interview with Rodna gruda, she would spend all of her savings during her summer vacation as a student to travel round Europe. She participated in a student exchange program in Denmark and spent several months on her practical course in Spain. On one of her many travels ten years ago in Portugal she met a Brazillian man. After years of keeping the long distance relationship and finishing her studies in Slovenia she decided to leave to Brazil with him for a short while and see how things go. 'That happened back in 2008 and I am still here,' says Tanja.

Tanja Maslac s svojo delodajalko, častno konzulko RS v Braziliji Ano Šalej

Po Tanjinih besedah je verjetno Brazilija izbrala njo in ne obratno. »Nikoli nisem resno razmišljala o selitvi iz Slovenije. No, mogoče za krajši čas kot izkušnjo ali v okviru potovanj, pa mi je očitno Kupid prekrizal načrte,« smeje pojasnjuje. V Braziliji je bila, kot pravi, prvič leta 2004, kmalu po tem, ko je spoznala svojega sedanjega moža. »Obisk Brazilije je bil moj prvi samostojni izlet izven Evrope, imela sem 22 let in moram priznati, da je bila precej vznemirljiva izkušnja. Takoj ko sem izstopila iz letala v São Paulu in se mi je uradnik na carini ob pregledovanju potnega lista prijazno nasmehnil, se je rodila simpatija do te države, ki se z leti le se stopnjuje.

V katerem delu Brazilije živite?

Živim v večmilijonskem mestu Belo Horizonte, ki je glavno mesto zvezne države Minas Gerais. Brazilijo sestavlja 26 zveznih držav in glavno mesto Brazilija (Distrito Federal). Belo Horizonte ima dobro strateško lego, leži v gospodarsko najbolj razvitem delu Brazilije, med mesti Rio de Janeiro, Sao Paulo in glavnim mestom Brasilia. Za predstavo razdalje v km: Belo Horizonte - Rio de Janeiro 450 km, Belo Horizonte - Sao Paulo 580 km.

Zvezna država Minas Gerais je glavna proizvajalka kave, je bogata z rudniki različnih kovin, dragih in poldragih kamnov, tudi zlata. Ima bogato dediščino kolonialne arhitekture v zelo znanih zgodovinskih mestih, kot so Congonhas, Ouro Preto (ta je pod Unescovo zaščito), Diamantina, Tiradentes in Mariana. Skozi ta mesta je nekoč potekala t.i. Estrada Real (Kraljevska cesta), po kateri so v kolonialnih časih prevažali bogate surovine in zlato do pristanišč v Riu de Janeiru in od tam naprej v Evropo. Veliko zlata iz Minas Gerais je pristalo na proceljih evropskih cerkva.

Kot zanimivost naj omenim, da je mesto Belo Horizonte (ime bi lahko prevedli v lepo obzorje) za razliko od prej omenjenih zelo mlado mesto, ustanovljeno leta 1890. Zgradili so ga z namenom, da postane novo glavno mesto

Minas Gerais (pred tem je bilo glavno mesto zvezne države Ouro Preto). Je zelo hribovito mesto, v katerem je vožnja s kolesom zaradi številnih klancev kar zahteven zalogaj.

Geografsko je zvezna država Minas Gerais precej hribovito območje z veliko rek, slapov, jam, nima pa dostopa do morja. Do najbližje plaže se moramo zapeljati približno 500 km v sosednjo zvezno državo Espirito Santo.

Ali ste naleteli na slovenske rojake? Obstaja kakšna slovenska skupnost?

Preden sem se odpravila v Brazilijo, sem se temeljito pozanimala, kam grem, splet je bil poleg mojega moža glavni vir informacij. V nekem trenutku sem v Google vtipkala Slovenci v Braziliji in prišla do imena gospe Ane Šalej, častne konzulke Republike Slovenije, ki na mojo srečo živi prav v Belo Horizonteju. Gospa Ana in njen brat dr. Bogdan Šalej že vrsto let živita v Braziliji in že več desetletij vodita častni konzulat Republike Slovenije v Belo Horizonteju. Gospod Bogdan Šalej je zelo uspešen podjetnik, ki je storil veliko na področju gospodarskega zблиževanja obeh držav. Gospa Ana ima tu že več kot 20 let svojo turistično agencijo, kot častna konzulka pa je tudi v veliko pomoč in oporo vsem Slovencem, ki se iz takšnih in drugačnih razlogov znajdemo v Braziliji, pa tudi potomcem Slovencev, ki želijo vzpostaviti stik s Slovenijo ali pa iščejo korenine svojih prednikov. Moram priznati, da sem vedno znova presenečena, koliko Slovencev ali njihovih potomcev si je za svoj dom izbralo Brazilijo in koliko zanimivih zgodb se je že napisalo med obema državama. Vsem tukaj živečim Slovencem pa je skupna močna vez, ki jo gojimo z matično domovino. Obstaja tudi Društvo Slovencev v Braziliji s sedežem v São Paulu, kjer se ohranjajo slovenska kultura, jezik in običaji. Decembra jih obišče celo Miklavž, za Veliko noč pečejo potico in barvajo pirhe. Zaradi kontinentalnih razsežnosti Brazilije in raztresenosti Slovencev po vsej državi stike v zadnjih letih ohranjamo bolj prek spleta in socialnih omrežij. Virtualna Facebookova skupnost »Slovenci v Braziliji« je živahen prostor, kjer si izmenjujemo in posodabljammo informacije o Sloveniji. Izmenjujemo si recepte za pripravo potice in drugih slovenskih dobrot. Nekoč je nekdo celo objavil informacijo, v kateri trgovini je mogoče najti, v Braziliji sicer neznano, kisló smetano. S sodobno tehnologijo navidezno zmanjšamo geografsko oddaljenost med državama. Mislim, da bi, če slednje, predvsem interneta, ne bi bilo, dvakrat premislila o selitvi.

Že nekaj let imamo v glavnem mestu Brazilija tudi slovensko veleposlaništvo, ki prav tako utrjuje vez z domovino. Pred tem je bilo vrsto let najbližje slovensko veleposlaništvo v Argentini, v Buenos Airesu.

Katere so prednosti in katere slabosti življenja v Braziliji?

Simpatičnost in odprtost Brazilcev poleg klime zagotovo olajšajo življenje tistim, ki sem pridejo na novo. Kjer živim, je več kot tristo dni na leto sončno vreme, brez oblačka. Megle ne poznajo. Pozimi, ki po koledarju nastopi junija, pa se temperature ne spustijo pod 15 stopinj Celzija. Zadnja leta se je država ekonomsko zelo okrepila, zaposlenost ljudi je razmeroma visoka, odpirajo se možnosti poslovanja za tuje investitorje. Brazilija je postala dežela priložnosti!

Kljub izboljšavam v zadnjih letih bi kot največjo slabost omenila, da so socialne razlike med ljudmi še vedno precej velike. V državi sicer obstajajo različni socialni programi, ki so se začeli že v času prejšnjega predsednika Lule in pomagali spraviti na milijone ljudi iz revščine. A kljub vsemu razlike, žal, niso izginile. Dostop do kvalitetnih osnovnih storitev, kot sta, na primer, izobrazba in zdravstvo, ostaja privilegij premožnejših slojev. Posledica velikih socialnih razlik pa gre z roko v roki s kriminalom. Brazilci sicer veliko vlagajo v boj proti slednjemu. Dejstvo je, da je treba biti previden povsod, še toliko bolj, če živiš v nekaj desetmilijonskem mestu.

V državi se izvajajo številni infrastrukturni načrti, gradijo se nove avtoceste, letališča in pristanišča. V duhu prihajajočih mendarodnih dogodkov rastejo novi hoteli in ostala turistična infrastruktura.

Brazilija je bila pred kratkim in bo v prihodnjih letih gostiteljica velikih mednarodnih dogodkov: pokal konfederacij, ki je potekal junija in velja za nekakšno generalko svetovnega prvenstva v nogometu, ki bo naslednje leto. Trenutno je na obisku papež, ki si je za svojo prvo mednarodno destinacijo izbral prav Brazilijo, leta 2016 pa se bodo v Riu de Janeiru odvile poletne olimpijske igre. Veliki gradbeni projekti so bili sicer tudi tarča nedavnih protestov, na katerih je ljudstvo očitalo vladi, da preveč zapravlja za organizacijo prireditev in občutno premalo za izobraževanje in zdravstvo. Izboljšave javnih storitev, kot na primer šolstvo, zdravstvo in javni promet, so nujne, saj ne dohajajo sicer visoko opevanega ekonomskega buma Brazilije in ne upravičijo visokih davkov, ki jih sicer Brazilci prispevajo v javno blagajno.

Če sedanje življenje Braziliji primerjate s tistim v Sloveniji - katere so temeljne razlike?

Težko primerjam, ker gre res za dva različna svetova... Oba imam rada! Slovenija je majhna država, geografsko zelo razgibana, v eni uri z avtom prideš od alpskih gora do plaže..., skočiš lahko do Italije, greš smučat za vikend v Avstrijo, poleti na hrvaško obalo itd. Razdalje v Braziliji so ogromne. Prepotuješ na tisoče kilometrov in si še vedno v Braziliji...

Zavedanje o prisotnosti kriminala je nekaj, o čemer v Sloveniji res nisem veliko razmišljala. V Braziliji se z njim hočeš-nočeš-moraš naučiti živeti. Všeč mi je raznolikost brazilske hrane, nešteto vrst zelenjave in sadja skozi celo leto. Čeprav mi tropska klima precej ugaja, odkar sem prišla, sem bila prehlajena največ trikrat (v Sloveniji najmanj trikrat na zimo!) , moram pa priznati, da včasih pogrešam tisto pravo zimo s temperaturami pod ničlo, sneg in zimske radosti.

Kolikor vem, se ukvarjate s turizmom. Ali lahko opišete, kakšno je vaše delo?

S turizmom sem se začela ukvarjati prav tukaj. Na povabilo gospe Ane Šalej sem začela delati v njeni turistični agenciji, ki obstaja na trgu že več kot 20 let. V zadnjih letih Brazilci veliko potujejo in so zelo zaželeni turisti, radi namreč sežejo globoko v žep. Moje delo je osredotočeno na organiziranje potovanj predvsem po Evropi, ki jo dobro poznam. Lansko leto sem spremljala skupino brazilskih podjetnikov, ki so se odpravili na nek sejem v München. Brazilci sicer zelo radi potujejo tudi v ZDA in znotraj Brazilije. Preko naše turistične agencije je že veliko ljudi spoznalo Slovenijo, Hrvaško... Vsakič se vrnejo navdušeni. Precej sodelujemo tudi s slovenskimi agencijami pri pripravi potovanj za naše stranke, ki si želijo obiskati Slovenijo, Hrvaško in druge države bivše Jugoslavije.

Velikokrat nam pišejo tudi Slovenci, ki si želijo obiskati Brazilijo in tudi njim organiziramo potovanja po želji. Pred meseci smo imeli manjšo skupino, ki si je prišla poleg plaž v Riu ogledat tudi dirko F1 v São Paulu. Veliko zanimanje za obisk Brazilije se že čuti ob prihajajočem svetovnem prvenstvu v nogometu, ki bo naslednje leto.

Katere turistične destinacije so v Braziliji po vašem mnenju najbolj zanimive?

Brazilija je dežela kontinentalnih razsežnosti. Zanimivo se mi zdi, da nam na agencijo dostikrat pišejo Slovenci, ki bi si želeli v desetih dneh obiskati območja od amazonskega gozda, plaž do Ria de Janeira in še česa. To je nekaj podobnega, kot da bi si želeli v desetih dneh ogledati celotno Skandinavijo in Sredozemlje hkrati.

Poleg geografske razsežnosti država ponuja pestrost ljudi, barv, hrane in kulture. Južni del Brazilije, blizu meje z Argentino, precej spominja na Evropo, tam najdete mnogo priseljencev in potomcev priseljencev iz Nemčije, Italije pa tudi z Nizozemske in Poljske. Vsako leto oktobra v mestu Blumenau priredijo zelo priljubljen in obiskan Oktoberfest.

Najbolj privlačne in eksotične so seveda brazilske plaže, ki jih je kar za 8000 km. Dobra stran je ta, da jih lahko obiščete praktično čez vse leto.

Zvezna država Bahia s svojimi čudovitimi plažami privabi številne turiste, glavno mesto Salvador ima bogato zgodovino. Je del Brazilije, kjer živi večina afriških potomcev, katerih prednike so v žalostnem poglavju brazilske zgodovine pripeljali kot sužnje za delo na sladkornih in kakavovih plantažah.

Zvezna država Amazonija z deževnim gozdom in reko Amazonko privabi številne turiste iz tujine, manj pa domačine. Izpostavila bi tudi čudovite plaže na severovzhodni obali, ki se raztezajo med mesti Recife, Natal in Fortaleza, pa veličastne slapove Foz de Iguaçu blizu tromeje med Brazilijo, Argentino in Paragvajem.

Nekaj posebnega je tudi prestolnica države, mesto Brasilia, ki je bilo zgrajeno v 50-ih letih prejšnjega stoletja po načrtih svetovno znanega brazilskega arhitekta Oscarja Niemayerja. Arhitekt je bil aktiven vse do konca svojega življenja, preminil je decembra 2012 v 105. letu starosti.

Seznam seveda ne bi bil celoten brez prekrasnega in najbolj znanega brazilskega mesta Ria de Janeira, ki je poleg nogometa največja trgovska znamka Brazilije.

Kakšni ljudje so Brazilci? Ste z njimi hitro navezali stik?

Brazilci so zelo simpatični, veseli in gostoljubni. Radi se družijo, veliko jim pomenijo družinski stiki. Radi proslavljajo rojstne in materinske dneve, dneve otroka, dneve zaljubljenec, zmage nogometnih ekip in tako naprej. So pa tudi zelo delovni inustvarjalni. Ni se bilo težko navaditi na življenje v Braziliji, saj so me povsod zelo lepo sprejeli. Zaradi raznolikosti brazilske družbe se navzven na ulici zlahka zlijem z ostalimi Brazilci, ko začnem govoriti, pa me tu in tam kdo še razkrinka in ugotovi, da sem "gringa" včasih pa me celo vprašajo, če prihajam z juga Brazilije, češ da imam rahli naglas, kar seveda štejem kot velik kompliment svoji portugalsčini. Načeloma so zelo odprti do tujcev. Zanima jih, od kod prihajam, kakšna je klima pri nas, kaj jemo itd. Vesela sem tudi tega, da jih veliko pozna ali pa je že vsaj slišalo kaj o Sloveniji. V agenciji imamo stranke, ki so jo že večkrat obiskale.

Kako poteka vaš delovni dan? Katera prevozna sredstva uporabljate?

Delovni ritem v Braziliji je precej natempiran. Brazilci veliko delajo. Po zakonu ima delovni teden največ 44 ur in mnogi Brazilci, zaposleni v zasebnem sektorju, delajo po osem ur od ponedeljka do petka in še štiri ure ob sobotah. Na leto si lahko vzamejo 30 dni dopusta.

Moj delovni dan se začne zgodaj in konča pozno zvečer. Vstajam pred sedmo, da kaj malega postorim doma in se odpravim teč, od doma grem ob 9:00 in delo v službi začnem ob 10:00

Ura za kosilo je ni všteta v delovni čas tako kot v Sloveniji. Službo zaključim ob 19:00, domov pa prihajam uro kasneje, torej ob 20:00, če imam srečo. To pa zato, ker je ena glavnih zagat brazilskega vsakdanjika prevoz v službo in nazaj. Javni prevoz ne ponuja dobrih možnosti, na cestah je iz dneva v dan več avtov, kar ustvarja ogromne prometne zamaške.

Veliko ljudi porabi uro in pol ali več, da pride v službo in ravno toliko za domov. V Sao Paulu je, kot pravijo, situacija še slabša. Visoke cene javnega prevoza, ki pa kljub temu ostaja neučinkovit, so bile povod, da so se junija po vsej državi razširili množični protesti, ki jih brazilska družba ni videla vsaj 20 let. Vsi politični predstavniki, vključno s predsednico Dilmo, so se strinjali, da je treba izboljšati javni prevoz v večmilijonskih mestih. Prvi ukrep za pomiritev strasti je bil znižanje cen javnega prevoza. Glede uresničevanja ostalih obljub pa bomo še videli... Problem je, da se politični predstavniki nikoli ne vozijo z javnimi prevoznimi sredstvi, zato niti ne vedo, kakšna je realnost večine Brazilcev.

Ali in kako spremljate dogodke v Sloveniji?

Res je, da sem iz Slovenije odšla, a je Slovenija ves čas z menoj in v meni. Skoraj vsak dan sem »na vezi« z družino in prijatelji, vestno spremljam prek spleta in socialnih omrežij vse, kar se v Sloveniji dogaja. Najbolj me veseli, da se z gospo Ano tudi v službi vsak dan pogovarjava po slovensko.

Kako pogosto se vračate v rodno domovino in ob kakšnih priložnostih?

V Slovenijo se vračam vsako leto. Tudi obiske iz Slovenije sem že imela. Prek Skypa pa sem večkrat tedensko v stiku z vsemi, ki jih pogrešam in jih imam rada.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost? Razmišljate o vrnitvi v Slovenijo?

Načrti za prihodnost so, a sem se z leti naučila, da jim vedno pustim nekaj manevrskega prostora, da se spremenijo, prilagodijo včasih nepredvidljivim situacijam, ki jih življenje prinese na pot. Zaenkrat lahko rečem, da se v Braziliji počutim dobro, domače in sprejeto, a ne izključujem možnosti vrnitve v Slovenijo nekoč v prihodnosti. V Sloveniji sem bila rojena in sem odraščala, zato bo del mene za vedno ne glede na vse kilometre, ki me trenutno ločijo od nje.

